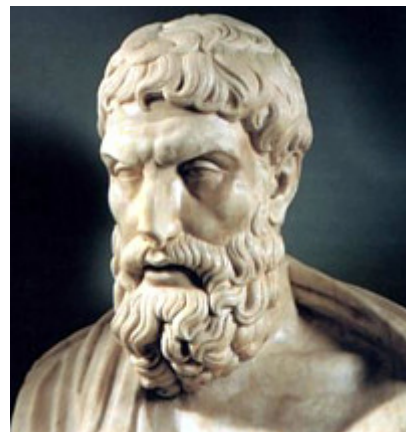

Το παράδοξο του Επίκουρου και η ανεπιτυχής προσπάθεια απάντησης από τους απολογητές

Εισαγωγή

Στην απολογητική ιστοσελίδα της ΟΟΔΕ, διαβάζουμε ένα άρθρο τους, που υποτίθεται ότι αναιρεί το «παράδοξο του Επίκουρου». Θεωρώ ότι έχει ενδιαφέρον να απαντήσουμε στο άρθρο τους, μιας και είναι μια πρώτης τάξεως ευκαιρία, ώστε να καταδειχτεί όχι μόνο το παράλογο των χριστιανικών θεολογικών ισχυρισμών, αλλά επιπλέον να φανεί η ανωτερότητα της αρχαίας ελληνικής φιλοσοφικής σκέψης έναντι της ανεπαρκούς χριστιανικής πίστεως. Θα απαντήσουμε παραθέτοντας και «σπάζοντας» το άρθρο τους κομμάτι-κομμάτι, ώστε να γίνεται κατανοητό που δίδεται η απάντηση κάθε φορά. Οι ισχυρισμοί της ΟΟΔΕ, βρίσκονται εντός παραθέσεως.

Το επικούρειο παράδοξο

Στην ιστοσελίδα epicuros.gr, που ασχολείται με την διδασκαλία του Επίκουρου, παρατίθεται ως εξής...

Ο Θεός, είπε (ο Επίκουρος), είτε θέλει να απομακρύνει το κακό και δεν μπορεί, είτε μπορεί και δεν θέλει, είτε ούτε θέλει ούτε μπορεί, είτε και θέλει και μπορεί. Εάν θέλει και δεν μπορεί, είναι ανίσχυρος, πράγμα που δεν ταιριάζει σε θεό• εάν μπορεί και δεν θέλει, τότε είναι ζηλόφθονος, το οποίο επίσης είναι ξένο προς τον θεό• εάν ούτε θέλει ούτε μπορεί, είναι και ζηλόφθονος και ανίσχυρος και ως εκ τούτου δεν είναι θεός• εάν (τέλος) και θέλει και μπορεί, το οποίο μόνον στον θεό αρμόζει, τότε από που προέρχεται το κακό ή γιατί δεν το απομακρύνει;

Επίσης, υπάρχει ένα ακόμα απόσπασμα από το έργο του Σέξτου του Εμπειρικού «Πυρρώνειες Υποτυπώσεις». Το αναφέρουμε και αυτό, διότι το αναφέρει και η ΟΟΔΕ στο άρθρο της.

Ο Σέξτος, στο τρίτο βιβλίο, αναφέρεται στο ζήτημα της υπάρξεως του Θεού και προσπαθεί με την **ισοσθένεια** των λόγων (δηλαδή, με το να υπάρχουν δύο ή

περισσότερες διαφορετικές και αντίθετες μεταξύ τους απόψεις για το ίδιο θέμα), να δείξει ότι πρέπει πολλές φορές να αναστέλλουμε την κρίση μας και να τηρούμε αυτό που έλεγαν οι Σκεπτικοί, την «εποχή», μη εκφέροντας δογματική κρίση. Στο συγκεκριμένο απόσπασμα, γίνεται μνεία περί της θεϊκής πρόνοιας.

Αντιγράφουμε από την ίδια ιστοσελίδα ...

Αυτός που λέει ότι υπάρχει θεός, ισχυρίζεται ότι ο θεός είτε προνοεί για τα εγκόσμια, είτε ότι δεν προνοεί και ότι, αν προνοεί, προνοεί είτε για τα πάντα, είτε για κάποια πράγματα. Αλλά αν προνοούσε για τα πάντα, δεν θα υπήρχε το κακό και η κακία στον κόσμο. Όμως λένε ότι τα πάντα είναι μεστά από κακία. Άρα, δεν μπορούμε να πούμε ότι ο θεός προνοεί για τα πάντα. Αν όμως προνοεί για κάποια πράγματα, τότε γιατί για άλλα προνοεί και για άλλα όχι; Δηλαδή, ο θεός και θέλει και μπορεί να προνοεί για τα πάντα, ή θέλει αλλά δεν μπορεί, ή μπορεί αλλά δεν θέλει, ή ούτε θέλει ούτε μπορεί. Αλλά εάν ήθελε και μπορούσε θα προνοούσε για τα πάντα, αλλά όμως δεν προνοεί για τα πάντα σύμφωνα με τα προλεγόμενα. Ωστόσο εάν θέλει και δεν μπορεί, είναι πιο αδύναμος από την αιτία που δεν μπορεί να προνοεί για όσα δεν προνοεί. Είναι όμως αντίθετο με την έννοια του θεού να είναι πιο αδύναμος από κάτι άλλο. Εάν πάλι μπορεί να προνοεί για τα πάντα και δε θέλει, τότε θα μπορούσε να θεωρηθεί κακόβουλος. Αν όμως ούτε θέλει ούτε μπορεί, είναι και κακόβουλος και ανίσχυρος, πράγμα που αποτελεί ασέβεια να λέγεται για τον θεό. Άρα ο θεός δεν προνοεί για τα εγκόσμια.

(Πυρρώνειες Υποτυπώσεις, βιβλίο 3, 9-11)

Οι χριστιανοί φωτιστές, η επικούρεια σκέψη και ο Σκεπτικισμός

ΟΟΔΕ:

*Τα παραπάνω τα εξετάσαμε για ιστορικούς λόγους, χωρίς να επηρεάζουν την απάντηση που θα δώσουμε στο άρθρο αυτό, μια και ουσιαστικά και τα δύο κείμενα λένε το ίδιο πράγμα με άλλα λόγια, και **το Αθεϊστικό επιχείρημα στηρίζεται πάνω στα δύο αυτά κείμενα, έστω και αν διαστρέφει το νόημα τού “Παραδόξου τού Επίκουρου”**.*

Αφού, λοιπόν, παρουσίασαν τα δύο αυτά αξιόλογα αποσπάσματα, αμέσως προσπαθούν να προκαταλάβουν τον αναγνώστη, με το να πουν ότι υπάρχει

«διαστροφή» του παραδόξου από πλευράς των αθεϊστών. Βέβαια αυτός ο ισχυρισμός δεν ισχύει, διότι κανείς δεν ισχυρίστηκε ότι ο Επίκουρος ήταν άθεος. Ο Επίκουρος δεν δέχονταν ότι υπάρχει θεϊκή Πρόνοια, καθώς το «θεϊκό», ως απόλυτα μακάριο, δεν έχει καμία ανάμιξη με τον κόσμο. Αυτοί που διέστρεψαν τον Επίκουρο (και όχι μόνο) κατά την πολεμική τους, ήταν οι χριστιανοί Πατέρες. Όποιος είχε διαφορετική άποψη, χαρακτηρίζονταν ως «άθεος». Και έτσι συμπεριφέρθηκαν οι εκκλησιαστικοί (και συμπεριφέρονται ακόμα και σήμερα), ορμώμενοι από το σχετικό χωρίο που παρατίθεται από τον άγνωστο συντάκτη της καθολικής επιστολής «**Α Ιωάννου**». Εκεί διαβάζουμε: «*πᾶς ὁ ἀρνούμενος τὸν υἱὸν οὐδὲ τὸν πατέρα ἔχει*» (κεφ.2:23) Όποιος αρνείται τον «Χριστό», επομένως δεν είναι χριστιανός, αρνείται και τον Πατέρα.

Ο Επίκουρος ήταν πολυγραφότατος. Σύμφωνα με τον Διογένη τον Λαέρτιο, έγραψε σε πάνω από τριακόσιους κυλίνδρους. Σήμερα έχουμε πολύ λίγα σωζόμενα έργα, τα οποία οφείλουμε στον ίδιο τον Διογένη και στους συνεχιστές της επικούρειας σκέψεως. Υπέστησαν ανελέητο διωγμό από τους χριστιανούς φωτιστές Πατέρες της Εκκλησίας. Ο πανεπιστημιακός Γάλλος καθηγητής ιστορίας Ζώρζ Μινουά, γράφει ότι, «*Αλλοιωμένος από τους πολεμίους του, θα παραμείνει επί μακρόν το μαύρο πρόβατο του Χριστιανισμού, που θα τον προβάλλει ως οιονεί διαβολικό δόγμα, ένα κράμα αθεΐας, ακραιφνούς υλισμού και ανηθικότητας. Όλοι οι άπιστοι χαρακτηρίζονται ως “χοίροι του Επίκουρου”, ενώ ο Επικουρισμός συνιστά έναν εύχρηστο κάλαθο αχρήστων, προκειμένου κάποιος ανεξέταστα να απαλλαγεί από όλους τους σκεπτικιστές και τους ελευθέριους, με τον προσβλητικό χαρακτηρισμό τους ως επικούρειων*» (**Η ιστορία της αθεΐας, σ. 75**).

Το επικούρειο «παράδοξο» και το απόσπασμα από τις «Πυρρώνειες Υποτυπώσεις» αναφέρονται στο θέμα της θεϊκής Πρόνοιας. Ο μεν Επίκουρος, δεν την δέχονταν, χωρίς όμως να απορρίπτει την ύπαρξη του θείου στοιχείου. Ο ίδιος γράφει για παράδειγμα· «*Οι θεοί υπάρχουν. [...] Ό, τι φρονούν οι πολλοί για τους θεούς δεν είναι γνώση αλλά προλήψεις, από όπου, στους κακούς προκαλούνται από τους θεούς οι μεγαλύτερες βλάβες και οι ωφέλειες στους καλούς*» (**Επιστολή προς Μενοικέα, σ. 157**). Αλλού αναφέρεται, «*Το μακάριο και άφθαρτο ον ούτε το ίδιο γνωρίζει ενοχλήσεις ούτε σε άλλους προξενεί ενοχλήσεις, ώστε δεν επηρεάζεται από θυμούς ούτε από ευχαριστίες*» (**Κύριες Δόξεις, σ. 167**). Ο δε Σέξτος, ως Σκεπτικός, δεν μπορούσε να εκφέρει δόγμα για τα άδηλα, όπως το ζήτημα της ύπαρξης ή μη του θεού. Μπορούσε απλά να τηρήσει την «εποχή»,

επικεντρώνοντας την προσοχή στο φαινόμενο, δηλαδή στην προκειμένη περίπτωση το αν υπάρχει ή όχι πρόνοια. Οι Σκεπτικοί διέκριναν τα **πρόδηλα** από τα **άδηλα**.

Στην κατηγορία των προδηλών, ανήκαν όλα εκείνα για τα οποία δεν χρειάζονταν κάποιος να αποφανθεί αν ισχύουν ή όχι. Αυτά ήταν προφανή και δεν ήταν η αποδοχή τους ή μη αποτέλεσμα κρίσης. Αυτά ήταν τα πάθη (όπως η πείνα, η δίψα, το να κρυώνει κανείς, κ.ο.κ.). Στην κατηγορία των άδηλων ανήκαν όλα εκείνα των οποίων αγνοούμε την ουσία, αλλά η κρίση μας για αυτά εξαρτάται μόνο από το φαινόμενο που παρουσιάζουν. Και για αυτόν ακριβώς τον λόγο, δεν μπορούμε να είμαστε απόλυτοι στις κρίσεις μας. Μάλιστα στο συγκεκριμένο έργο, ο Σέξτος παραθέτει 15 επιχειρήματα (τρόπους) με βάση τα οποία δεν μπορούμε να εμπιστευόμαστε τελείως την κρίση μας, άρα δεν είναι φρόνιμο να δογματίζουμε. Στο θέμα των θρησκευτικών παραδόσεων ή στα ήθη και τα έθιμα, οι Σκεπτικοί δεν είχαν πρόβλημα να τα ακολουθούν. Έτσι, μπορούσε ο Σκεπτικός, αν ήθελε, να θρησκεύει. Όμως, δεν ήταν σε θέση να δογματίσει αν πράγματι υπάρχει ο Θεϊκός παράγοντας ή όχι. Ήταν άδηλο.

Όπως γράφει ο Σέξτος, «Ακολουθώντας την κοινή άποψη, χωρίς να διατυπώνουμε δόγματα, υποστηρίζουμε ότι υπάρχουν θεοί, λατρεύουμε θεούς και λέμε ότι προνοούν» (**Πυρρώνειες Υποτυπώσεις, βιβλίο 3, σ. 89**). Όταν όμως είναι να διατυπωθεί κάποιο δόγμα, η απάντηση ήταν, «ας ομογνωμονήσουν πρώτα εκείνοι και ας συμφωνήσουν τι λογής είναι ο Θεός κι έπειτα, αφού μας τον σκιαγραφήσουν όπως είναι, ας αξιώσουν από εμάς να λάβουμε την έννοια θεού» (ο. π. σ. 91). «Είναι ακατάληπτο αν υπάρχει θεός» (ο. π. σ. 95).

Οι Σκεπτικοί, το ζήτημα της ύπαρξης του θεού δεν το αποκόπτουν από το ζήτημα της θείας Πρόνοιας, όπως κάνει ο Επίκουρος. Συνυπολογίζοντας και το κακό που υπάρχει στον κόσμο, ο Σέξτος κλείνει ως εξής το απόσπασμα: «Με βάση αυτά συνάγουμε ότι κατ' ανάγκη ασεβούν ίσως όσοι υποστηρίζουν με βεβαιότητα ότι υπάρχει θεός, διότι αν υποστηρίζουν ότι προνοεί για τα πάντα, θα αποφανθούν ότι ο θεός είναι αίτιος των κακών, ενώ αν υποστηρίζουν ότι προνοεί για ορισμένα ή για τίποτα, θα αναγκαστούν να χαρακτηρίσουν τον θεό ή φθονερό ή αδύναμο, και τούτη είναι προφανώς στάση ασεβών» (ο. π. σ. 95).

Ο απολογητής Λακτάντιος και η διαστροφή του «παραδόξου»

ΟΟΔΕ:

Όταν κάποιος ξεκινάει **με λάθος αξιώματα**, είναι λογικό να συναντάει παράδοξα και αδιέξοδα στους συλλογισμούς του. Γι' αυτό, πριν απαντήσουμε στο "παράδοξο τού Επίκουρου", είναι ανάγκη να δούμε μερικά από τα λάθη τού συλλογισμού, ώστε στη συνέχεια να γίνει κατανοητή και προφανής η λύση.

Ο Λακτάντιος έχοντας εντοπίσει ένα βασικό σφάλμα τού "Επικούρειου Παραδόξου", μόνο περιληπτικά και εν μέρει απαντάει σε αυτόν τον συλλογισμό, ότι το νομιζόμενο "κακό", στην πραγματικότητα είναι καλό, επειδή έτσι ο άνθρωπος μαθαίνει απ' αυτό, αφ' ενός δια τής συγκρίσεως να εκτιμάει το καλό, αφ' ετέρου αποκτάει σοφία, μαθαίνοντας να χρησιμοποιεί τη θεόδοτη λογική του στα προβλήματα, γι' αυτό και ο Θεός το επιτρέπει.

Το σκεπτικό του αρθρογράφου θα έχουμε την ευκαιρία να το παρακολουθήσουμε παρακάτω. Στο σημείο αυτό, θα αρκεστούμε στο να πούμε ότι έχει μεγάλη διαφορά αν τα αξιώματα που χρησιμοποιεί κάποιος για να αναπτύξει την σκέψη του είναι συναφή με την παρατήρηση και την λογική, ή αν αυτά είναι συνυφασμένα με την πίστη. Η πίστη, όπως την ορίζει η ίδια η Καινή Διαθήκη είναι «*ἐλπίζομένων υπόστασις πραγμάτων ἔλεγχος οὐ βλεπομένων*» (**Προς Εβραίους, 11:1**). Για αυτόν τον λόγο, οι χριστιανοί επί αιώνες ήταν ικανοποιημένοι με τον ισχυρισμό ότι «ο Θεός» δημιούργησε το σύμπαν. «*Πίστει νοοῦμεν κατηρτίσθαι τοὺς αἰῶνας ῥήματι θεοῦ εἰς τὸ μὴ ἐκ φαινομένων τά βλεπόμενα γεγονέναι*» (ο. π. στ. 3).

Ασχέτως αν σήμερα επιχειρούν να εκσυγχρονιστούν και να παρουσιάσουν άλλη εικόνα από αυτήν που είχαν επί αιώνες, αλλάζοντας προσωπείο. Αυτό όμως, ουδέποτε ικανοποίησε την αρχαία ελληνική σκέψη. Ήδη οι Ἴωνες φυσικοί φιλόσοφοι καθώς και άλλοι Προσωκρατικοί, είχαν επιχειρήσει -αιώνες πριν την επιβολή του Χριστιανισμού- να ερμηνεύσουν τον φυσικό κόσμο. Να εκλογικεύσουν τον μύθο, που ασφαλώς είχε και έχει την αξία του. Όπως για παράδειγμα, ο Θαλής, που δεν λέει κάτι διαφορετικό από τον Όμηρο ως προς **την πρώτη αρχή**, που και οι δύο την θεωρούν υλική (το νερό).

Το μεγαλύτερο μέρος της απάντησής τους, οι απολογητές το στηρίζουν αξιωματικά στην πεποίθησή τους ότι η Βίβλος και η θεολογία είναι το κριτήριο των πάντων. Τέτοιες αντιλήψεις υπήρχαν στον Μεσαίωνα, όταν η θεολογία κηδεμόνευε όλα τα είδη του λόγου. Αυτά όμως έχουν ξεπεραστεί από την περίοδο της Αναγέννησης και του Διαφωτισμού, εκτός από εκεί όπου επικρατεί η θεοκρατία.

Όσον αφορά τον χριστιανό απολογητή Λακτάντιο, ήταν ένας πρώην εθνικός που ασπάστηκε τον Χριστιανισμό και ήταν δάσκαλος του γιου του Κωνσταντίνου, του Κρίσπου. Ο πατρολόγος Στυλιανός Παπαδόπουλος, αναφέρει ότι, «Ο Λακτάντιος δεν είναι αξιόπιστη πηγή» (**Β΄ τόμος, σ. 96**). Και πώς να είναι, εφόσον μέχρι και τους λεγόμενους «σιβυλλικούς χρησμούς» έφερνε ως απόδειξη της «αλήθειας» του Χριστιανισμού. Σήμερα βέβαια, η έρευνα έχει αποδείξει ότι αυτοί είναι αποτέλεσμα ιουδαιο-χριστιανικής παραχαράξεως. Εδώ λοιπόν, ο Λακτάντιος ΠΑΡΕΡΜΗΝΕΥΕΙ πλήρως τα πράγματα. Το «παράδοξο του Επίκουρου» δεν αναφέρεται στο «νομιζόμενο κακό», αλλά στο κακό. Δηλαδή, δεν αναφέρεται σε καταστάσεις που μπορεί να μην είναι ευχάριστες αλλά έχουν παιδαγωγική αξία. Το «παράδοξο του Επίκουρου» πουθενά δεν περιορίζεται μόνο στον άνθρωπο. Δηλαδή, θα μπορούσε να εφαρμοστεί και στην περίπτωση της εξαφάνισης των δεινοσαύρων που οφείλεται **σε φυσική καταστροφή**, όπου δεν υπήρχε ακόμα το ανθρώπινο είδος. Η θεϊκή Πρόνοια, αν υπήρχε, θα έπρεπε να εργάζεται όχι μόνο για τον άνθρωπο, αλλά για ΚΑΘΕ ΚΤΙΣΜΑ, εφόσον όλα δημιουργήθηκαν από το τίποτα.

Στην επικούρεια σκέψη, ο σκοπός της ζωής είναι η «ηδονή». Ο «πόνος» πρέπει να αποφεύγεται. Τί εννοεί όμως ο Επίκουρος;

Γράφει στον Μενοικέα: «Όταν, λοιπόν, λέμε ότι η ηδονή είναι σκοπός της ζωής, δεν εννοούμε τις ηδονές των ασώτων ή αυτές των απολαύσεων, όπως μερικοί που αγνοούν ή δεν παραδέχονται ή κακώς πληροφορημένοι θεωρούν, αλλά το να μην πονάει κανείς στο σώμα ούτε να τaráσσεται η ψυχή» (σ. 163).

Όμως, αναγνωρίζει ο Επίκουρος, ότι μερικές φορές πρέπει ο άνθρωπος να αποφεύγει τις «ηδονές» και να προτιμά τον «πόνο». Διότι δεν πρέπει να είναι κοντόφθαλμος αλλά να βλέπει μακριά...

«Για τούτο θεωρούμε την ηδονή και αρχή και τέλος της μακαρίας ζωής. Γιατί αυτήν αναγνωρίζουμε σαν πρώτο αγαθό σύμφυτο με μας, και από αυτήν ξεκινά κάθε προτίμηση και αποφυγή και σε αυτήν καταλήγουμε, έχοντας το συναίσθημα σαν κανόνα για να κρίνουμε κάθε αγαθό. Και επειδή αυτή είναι το πρώτο και έμφυτο αγαθό, γι' αυτό και δεν επιδιώκουμε κάθε ηδονή, αλλά μερικές φορές πολλές ηδονές τις ξεπερνούμε, όταν από αυτές μας προκύπτουν μεγαλύτερες ενοχλήσεις. Κατά τον ίδιο τρόπο, πολλούς πόνους τους θεωρούμε ανώτερους από πολλές ηδονές, εφόσον ακολουθεί μεγαλύτερη ηδονή, όταν υπομείνουμε πολύ χρόνο τους πόνους» (σ. 161).

Επομένως, ο Επίκουρος διακρίνει το κακό (τον πόνο) από το «νομιζόμενο κακό» (τον πόνο που όμως θα οδηγήσει στην ηδονή). Ο Λακτάντιος και κατ' επέκταση ο αρθρογράφος της ΟΟΔΕ, ήδη προβαίνουν σε μια ΠΑΡΕΡΜΗΝΕΙΑ του παράδοξου, προκειμένου να φέρουν τα πράγματα στα μέτρα τα δικά τους για να «απαντήσουν».

ΟΟΔΕ:

Ας δούμε λοιπόν αναλυτικότερα τα προβλήματα τού παραπάνω επιχειρήματος:
α. Λάθος αντίληψη τού “κακού” που είναι “μη ον”.

Το πρώτο και βασικό λάθος αυτών που υιοθετούν τον παραπάνω συλλογισμό τού Επίκουρου, (ή όποιου τέλος πάντων τον εφηύρε), είναι αυτό που αντιλήφθηκε αμέσως και ο Λακτάντιος. Επειδή **συγγέουν το “κακό” με το “δυσάρεστο”**.

Οι άνθρωποι αυτοί, **κάθε τι δυσάρεστο και αποφευκτέο, το θεωρούν “κακό”**. Και ο λόγος γι' αυτό, είναι επειδή ξεκινούν με σημείο αναφοράς τον άνθρωπο. Και κάθε τι που ο άνθρωπος το θεωρεί δυσάρεστο, κοπιαστικό, επίπονο, άδικο, ζημιογόνο ή καταθλιπτικό, το αποκαλούν “κακό”.

Όπως δείξαμε παραπάνω, ο Επίκουρος δέχεται ότι από ένα κακό ή μια δυσάρεστη κατάσταση, μπορεί να προκύψει κάτι καλό. Η διαφορά είναι ότι ο Επίκουρος **δεν** το εφαρμόζει για ΚΑΘΕ ΚΑΚΟ, όπως κάνουν οι χριστιανοί για να δικαιολογήσουν τα πάντα, αλλά σαφώς αναφέρει στην συνέχεια της επιστολής του προς τον Μενοικέα, ότι, «Κάθε ηδονή, λοιπόν, επειδή έχει συγγενική φύση με μας είναι καλό, δεν προτιμάται όμως κάθε ηδονή. Όπως ακριβώς κάθε πόνος είναι κακό, όμως από την φύση του δεν είναι αποφευκτός κάθε πόνος. Όλα όμως αυτά επιβάλλεται να κριθούν με συγκριτική μεταξύ τους κλίμακα και προσεκτικό καταλογισμό του τι είναι από τα συμφέροντα και του τι δεν είναι» (σ. 161).

Συνεπώς, τίποτα «δυσάρεστο, κοπιαστικό, επίπονο, άδικο, ζημιογόνο ή καταθλιπτικό», δεν θεωρείται εξορισμού ως «κακό». Ούτε το «δυσάρεστο» ταυτίζεται με το «αποφευκτέο» πάντα.

Ποιό ξεκινούν αξιωματικά;

ΟΟΔΕ:

Αφού όμως ο λόγος γίνεται περί τού Θεού και όχι περί τού ανθρώπου, το σημείο

αναφοράς μας για τον ορισμό του “κακού”, πρέπει να είναι ο ίδιος ο Θεός, ως η **πρώτη αιτία των πάντων**. Και με βάση αυτό το σημείο αναφοράς, πρέπει κατ’ ανάγκην να θεωρήσουμε ως ΚΑΛΟ, οτιδήποτε έχει προνοήσει Εκείνος να συμβεί στον κόσμο, έστω και αν είναι κατά τους ανθρώπους δυσάρεστο ή άδικο, ή ζημιογόνο. Επειδή κάποιος λόγος κρύβεται πίσω από το κάθε τι, που το κάνει να αποβαίνει σε κάτι καλό σε βάθος χρόνου, για το κοινωνικό σύνολο, και για την επίτευξη της βουλής του Θεού.

Κατά τα άλλα, εμείς ξεκινάμε αξιωματικά. Εδώ, ο αρθρογράφος της ΟΟΔΕ τί κάνει; Δεν ξεκινά αξιωματικά, και μάλιστα **βασίζόμενος σε μια ΠΕΠΟΙΘΗΣΗ**, ότι «ο Θεός είναι η πρώτη αιτία»; Τί είπαμε ότι είναι η πίστη; «έλπιζομένων υπόστασις πραγμάτων έλεγχος ού βλεπομένων» (**Προς Εβραίους, 11:1**). Αυτό θα το γράφουμε ξανά και ξανά, μέχρι να τυπωθεί στα μυαλά όλων των ιδεαλιστών, ότι αυτά που λένε δεν βασίζονται σε στέρεα θεμέλια. Όσα ισχυρίζονται οι πιστοί, λαμβάνουν «υπόσταση» μόνο μέσα στην ελπίδα τους, και θεωρούν ότι αποδεικνύουν πράγματα που δεν βλέπονται, μέσω της πεποιθήσεως σε κάποια «θεόπνευστη αυθεντία» ή «αποκάλυψη».

Εισάγοντας λοιπόν, ένα πλάσμα της φαντασίας τους, τον Θεό, και ερμηνεύοντας τα συμβάντα ως «αποτέλεσμα της βουλής του», θέτοντας και το θέμα του χρόνου (για να ανάγουν τα πάντα στο μακρινό μέλλον ώστε κανείς να μην μπορεί να τους ελέγξει), έχουν «μονά-ζυγά» δικά τους. Έτσι, είναι σε θέση να ισχυρίζονται από την μία μεριά ότι ο καρκίνος εξυπηρετεί στο να γεμίσει ο Παράδεισος, και από την άλλη να διαφημίζουν «θαυματουργές» εικόνες και κειμήλια για προφανείς οικονομικούς λόγους. Τα παιδιά που λιώνουν από τον καρκίνο είναι «μακάρια» διότι πάνε στον Παράδεισο (όπως έλεγε ο Παΐσιος) και από την άλλη είναι δοκιμασία για τους γονείς τους, προκειμένου να φανεί η γνησιότητα της πίστης τους. Αλλά στην περίπτωση της Χιροσίμα και του Ναγκασάκι (ένα από χιλιάδες παραδείγματα που μπορεί να αναφέρει κανείς), γιατί ο Θεός επέτρεψε να γίνει αυτό το μεγάλο κακό και να την πληρώσουν (και να την πληρώνουν ακόμα και σήμερα), άνθρωποι αθώοι; Ποιό καλό προέκυψε σε βάθος χρόνου; Διότι σήμερα, μετά από 73 χρόνια, είμαστε σε θέση να δούμε αν αυτό ήταν κακό ή «νομιζόμενο κακό». Για άλλη μια φορά, βλέπουμε ότι οι θεολογικοί ισχυρισμοί είναι ωραίοι και καλοί αλλά μόνο στην θεωρία. Στον πραγματικό κόσμο, δεν έχουν κανένα αντίκτυπο.

Στους απολογητές, συμφέρει να τα βάζουν όλα μαζί, χωρίς να διακρίνουν τις

περιπτώσεις. Έτσι, στην πραγματικότητα απαντούν **μονόπλευρα**, θεωρώντας αξιωματικά και εκ των προτέρων, ότι το οτιδήποτε συμβαίνει, θα φέρει οπωσδήποτε κάποιο καλό αποτέλεσμα. Ουσιαστικά, είναι όσα ο Θεός αφήνει να επιτρέπονται (μέσα στην Πρόνοιά του και αυτό). Δεν βλέπουμε πουθενά στο άρθρο τους, οι απολογητές της ΟΟΔΕ, να αναφέρονται **σε ΠΡΟΝΟΗΤΙΚΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ** του Θεού, αλλά μόνο στην **ΠΑΘΗΤΙΚΗ ΣΤΑΣΗ του Θεού**, που απλά επιτρέπει το ένα και το άλλο. Και αυτά, αξιώματα είναι.

Το κακό ως «μη ον» και ο αποπροσανατολισμός από αυτά που συμβαίνουν

ΟΟΔΕ:

*Επίσης, ο ανωτέρω συλλογισμός είναι λάθος και για τον λόγο ότι παραβλέπει το γεγονός ότι **το “κακό” είναι ΜΗ ΟΝ, δηλαδή ανύπαρκτο**. Κακό δεν είναι κάτι υπαρκτό, αλλά ανυπαρξία καλού, μια και το “ον” είναι το καλό, το αντίθετο τού κακού, που είναι “μη ον”. Όπως ανυπαρξία φωτός είναι το σκοτάδι, ανυπαρξία ζωής ο θάνατος, ανυπαρξία σθένους η ασθένεια, ανυπαρξία νόησης η ανοησία, κλπ.*

Κατά την ίδια σκέψη, το κακό, η δυστυχία, η κοινωνική αδικία, οι αρρώστιες, οι φυσικές καταστροφές, και γενικά όλο αυτό που καλούμε «πόνο» και δεινά, είναι...ανύπαρκτα, διότι είναι η απουσία των αντίθετών τους. Ας μελετήσει ο αρθρογράφος τα στατιστικά της UNISEF τότε.

Αν πάλι αυτά τα δεινά υπάρχουν, τότε γιατί τα επιτρέπει ο Θεός; Τί καλό μπορεί να βγει από αυτά, και πού είναι; Αν πάλι αυτά επιτρέπονται μέσα στα πλαίσια της θείας βούλησης, άρα ο Θεός επιτρέπει άλλους να αδικούνται και άλλους να γίνονται καλύτεροι. Αν ο Θεός επιτρέπει το κακό για παιδαγωγικούς λόγους, αν δηλαδή το κακό είναι «νομιζόμενο κακό» ή «ανύπαρκτο», τότε ποιός ακριβώς παιδαγωγείται από όλα αυτά; Αν παιδαγωγείται αυτός που βοηθά, τότε τί συμβαίνει με αυτόν που πάσχει; Και γιατί να πάσχει αυτός και όχι κάποιος άλλος; Από πού καθορίζονται οι ρόλοι αυτοί; Αν το κακό είναι «νομιζόμενο» και «ανύπαρκτο» εφόσον επιτρέπεται «*επειδή κάποιος λόγος κρύβεται πίσω από το κάθε τι, που το κάνει να αποβαίνει σε κάτι καλό σε βάθος χρόνου, για το κοινωνικό σύνολο*», τότε γιατί ο κόσμος αντί να βελτιώνεται, στην πραγματικότητα συμβαίνει το αντίθετο; Είτε ο άνθρωπος δεν καταλαβαίνει τον θείο σκοπό, είτε ο θεός απέτυχε, είτε και τα δύο, είτε στην πραγματικότητα

δεν συμβαίνει τίποτα από αυτά. Εφόσον το «κακό» έχει αντίκτυπο, έστω και αν λογιστεί ως «μη ον», ως απουσία του αντίθετού του, δεν αναιρούνται ωστόσο οι συνέπειές του.

ΟΟΔΕ:

*Λαμβάνοντας λοιπόν ως σημείο αναφοράς τον ίδιο τον Θεό ως πρώτη αρχή, καταλήγουμε **κατ' ανάγκην** στο συμπέρασμα ότι Εκείνος είναι το όντως Ον, το όντως Καλό, και η έλλειψή Του είναι το "μη ον", δηλαδή το κακό.*

*Κατ' ανάγκην λοιπόν **ορίζεται το κακό, ως "έλλειψη Θεού"**, ως οτιδήποτε απομακρύνει από το όντως καλό, τον Θεό. Και αυτό με τη σειρά του σημαίνει, ότι αν κάτι, έστω και επίπονο, ή δυσάρεστο, ή ζημιογόνο, ή οτιδήποτε άλλο, έχει ως αποτέλεσμα την προσέγγιση της Θεότητας, ουσιαστικά είναι καλό και όχι κακό. Και οτιδήποτε, **αν και ευχάριστο ή κερδοφόρο, απομακρύνει από τον Θεό, αυτό είναι κακό και όχι καλό.***

Για να σταθεί όμως σε στέρεες βάσεις όλο αυτό το σκεπτικό, το οποίο είναι το ίδιο σε όλους τους ιδεαλιστές ήδη από την αρχαιότητα με μικρές διαφοροποιήσεις, **πρέπει να αποδειχτεί** η «πρώτη αρχή». Άνευ αυτής, όλη η επιχειρηματολογία καταρρέει σαν χάρτινος πύργος. Για αυτόν τον λόγο, οι Ίωνες φυσικοί φιλόσοφοι που έθεσαν τις βάσεις των σύγχρονων επιστημών αλλά και όλοι οι υλιστές, ποτέ δεν αναζήτησαν την πρώτη αρχή σε ένα πλάσμα της φαντασίας, αλλά στην ίδια την ύλη και στους νόμους που την διέπουν. Επομένως, το όλο πρόβλημα βρίσκεται στους ιδεαλιστές που ξεκινούν αξιωματικά ότι υπάρχει μια πνευματική «πρώτη αρχή», ο θεός, και ότι το οτιδήποτε συμβαίνει, συμβαίνει γιατί επιτρέπεται για το καλό που θα φανεί εις «βάθος χρόνου». Τότε είναι που ξεκινούν και τα αδιέξοδα, καθώς όχι μόνο τίποτα δεν επιβεβαιώνεται από όσα λένε, αλλά μάλλον και τα αντίθετα συμβαίνουν.

Ας σταθούμε λίγο και στο άλλο που λένε: Αν «το κακό είναι η έλλειψη του θεού» και «το οτιδήποτε απομακρύνει από αυτόν», μήπως το ότι επιτρέπονται όλα αυτά τα δεινά -που στα μάτια ημών των «αδαών» και «αθεολόγητων» φαντάζουν ως έλλειψη της θεϊκής Πρόνοιας-, δεν αποτελεί άραγε αιτία απομακρύνσεως από την «πρώτη αρχή»; Δηλαδή, μήπως αυτό που ενεργεί ο Θεός έχει τελικά τα αντίθετα αποτελέσματα από το προσδοκώμενο; Κακό, διότι γίνεται αιτία άνθρωποι να απιστούν προς αυτόν. Δεν θα ήταν καλύτερα, αν ο Θεός έδειχνε την παρουσία του

μέσω εκείνων των ενεργειών που θα αποδείκνυαν πέραν πάσης αμφιβολίας, την ίδια του την ύπαρξη; Όχι γιατί εκείνος θα το είχε ανάγκη, αλλά για να φέρει στα «σύγκαλά του» τον άνθρωπο που τόσο αγάπησε! Δεν θα ήταν πιο απλό και πιο αποτελεσματικό; Αυτό όμως έχει μια βασική προϋπόθεση: Την ύπαρξη του Θεού.

Και ενώ τα πράγματα είναι στην ουσία τους απλά, επειδή ακριβώς δεν υπάρχουν πειστικές απαντήσεις, το «κακό» βαπτίζεται «μη ον» ή «νομιζόμενο κακό», και η έλλειψη πρόνοιας σε «παιδαγωγία» που σαφώς και ασφαλώς εντάσσεται... στην θεία Πρόνοια! Πολύ ανθρώπινα τελικά ενεργεί ο Θεός! Τόσο ανθρώπινα και μη αρμόζοντα σε έναν αληθινό Θεό, ώστε οι πιστοί πάντα να τον παραλληλίζουν με έναν γιατρό, έναν δάσκαλο, έναν γονιό. Θα περίμενε κανείς κάτι παραπάνω από ένα παντοδύναμο και πάνσοφο ον.

ΟΟΔΕ:

Ας κάνουμε λοιπόν διάκριση μεταξύ κακού και δυσάρεστου, και ας κατανοήσουμε ότι το “παράδοξο τού Επίκουρο” ουσιαστικά μιλάει για το “δυσάρεστο” και όχι για κάτι πραγματικά κακό.

Αυτό το λένε, όχι γιατί έτσι είναι, αλλά επειδή θεωρούν ότι αυτό τους βολεύει. Παραπάνω όμως, τους διαψεύδει ο ίδιος ο Επίκουρος, όπως παραθέσαμε από τα έργα του σχετικά με το «δυσάρεστο».

Η χριστιανική εσχατολογία και τα λάθη της

ΟΟΔΕ:

β. Λάθος αντίληψη τού χρόνου της δημιουργίας.

*Το δεύτερο μεγάλο σφάλμα τού παραπάνω “παραδόξου”, είναι ότι αντιλαμβάνεται τον κόσμο ως “τετελεσμένη πραγματικότητα”, και βάσει αυτής της αντίληψης κρίνει και συγκρίνει. Όμως **ο κόσμος ΔΕΝ έχει ολοκληρωθεί**. Και να ασκεί κάποιος κρίση σε ένα ημιτελές κατασκεύασμα, πριν δει το τέλος τής κατασκευής, προδίδει μυωπική αντίληψη τού κόσμου.*

Μιλώντας για «ολοκλήρωση», οι χριστιανοί εννοούν ότι ακόμα δεν έχει έρθει ο ανακαινισμένος κόσμος της Βασιλείας του Θεού. Σύμφωνα με την χριστιανική αντίληψη, ο κόσμος κατασκευάστηκε «λίαν καλός» (όπως αναφέρεται στο βιβλίο της Γενέσεως). Όμως οι πρωτόπλαστοι, μη υπακούοντας στον Θεό, αντί να

οδηγήσουν τον κόσμο στην τελείωσή του, τον οδήγησαν στην πτώση. Ο Υιός και Λόγος του Θεού, με την ενανθρώπισή του, υποτίθεται ότι εξαγίασε την ύλη και γενόμενος «δεύτερος Αδάμ», με την υποτιθέμενη ανάστασή του, επανέφερε τον κόσμο σε τροχιά ανόδου και τελειώσεως. Αυτή η τελείωση παρουσιάζεται στο τελευταίο βιβλίο της Βίβλου, την «Αποκάλυψη του Ιωάννη». Όλα αυτά όμως κινούνται στο θεολογικό επίπεδο. Πόση διαφορά έχει αυτό το θεολογικό κατασκευάσμα, από την Ελληνική αντίληψη που δέχεται τον κόσμο ως κάτι το αιώνιο που μετέχει στο διαρκές γίγνεσθαι, ένα σύστημα αυτοσυντηρούμενο που δεν έχει την ανάγκη της Πρόνοιας κανενός Θεού;

Όμως, όπως έχουμε δείξει παλαιότερα, δεν υπήρξε καμία «πτώση»! Την συγκεκριμένη διδασκαλία την εισηγήθηκε ο Παύλος στην προς «Ρωμαίους» επιστολή. Ακόμα και έτσι αν ήταν, τότε γιατί χρειάζεται πάλι χρόνος (τουλάχιστον 2000 χρόνια μετά την υποτιθέμενη ενανθρώπιση), ώστε να εκπληρωθεί το θείο σχέδιο και να τελειοποιηθεί ο κόσμος; Και ενώ η υποτιθέμενη πτώση των «πρωτόπλαστων» παρέσυρε αμέσως όλη την κτίση στην φθορά, η υποτιθέμενη ενανθρώπιση δεν έκανε το αντίθετο με μιας. Και γιατί να παρασυρθεί η άλογη κτίση με την παράβαση που έκαναν δύο λογικά όντα;

Ας προσέξουμε τι γράφει ο Παύλος **στους Ρωμαίους**: «*τῆ γὰρ ματαιότητι ἡ κτίσις ὑπετάγη οὐχ ἑκουῖσα ἀλλὰ διὰ τὸν ὑποτάξαντα ἐπ' ἐλπίδι ὅτι καὶ αὐτὴ ἡ κτίσις ἐλευθερωθήσεται ἀπὸ τῆς δουλείας τῆς φθορᾶς εἰς τὴν ἐλευθερίαν τῆς δόξης τῶν τέκνων τοῦ θεοῦ· οἶδαμεν γὰρ ὅτι **πᾶσα ἡ κτίσις συστενάζει καὶ συνωδίνει ἄχρι τοῦ νῦν**· οὐ μόνον δέ ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ τὴν ἀπαρχὴν τοῦ πνεύματος ἔχοντες καὶ ἡμεῖς αὐτοὶ ἐν ἑαυτοῖς στενάζομεν υἰοθεσίαν ἀπεκδεχόμενοι τὴν ἀπολύτρωσιν τοῦ σώματος ἡμῶν τῆ γὰρ ἐλπίδι ἐσώθημεν· **ἐλπίς δὲ βλεπομένη οὐκ ἔστιν ἐλπίς**· ὁ γὰρ βλέπει τίς τί καὶ ἐλπίζει» (κεφ. 8:20-24).*

Δηλαδή, ο Παύλος ισχυρίζεται ότι η κτίση υποτάχθηκε στην φθορά και τώρα στενάζει και πονά μαζί με τον άνθρωπο. Παρ' ότι η ενανθρώπιση ήδη είχε «λάβει χώρα» όταν ο Παύλος έγραφε τα λόγια αυτά! Και πάλι βασίζεται στην ελπίδα, η οποία όπως και η πίστη, κρατούν δεμένη την ανθρώπινη αμφισβήτηση και απλά δεν επιτρέπουν στον άνθρωπο να δει τα πράγματα όπως έχουν.

Ενώ στην ελληνική κοσμοαντίληψη, η φθορά είναι μέρος του αέναου γίγνεσθαι. Δεν είναι αποτέλεσμα ηθική πτώσης, αλλά μέρος των φυσικών νόμων!

Στην επιστολή «**Προς Κορινθίους Α'**», θέτει μια σειρά «γεγονότων» που υποτίθεται ότι θα λάβουν χώρα μέχρι να γίνουν όλα αυτά. Τώρα «αναστήθηκε» ο Χριστός, γράφει ο Παύλος. Και ενώ «τῷ Ἀδὰμ πάντες ἀποθνήσκουσιν», σε ενεστώτα χρόνο, «ἐν τῷ Χριστῷ πάντες ζωοποιηθήσονται», σε μέλλοντα χρόνο. Θα γίνει η Δεύτερη Παρουσία του, μετά θα παραδώσει την βασιλεία στον Πατέρα και θα καταργήσει κάθε αρχή και εξουσία, ώσπου στο τέλος θα καταργηθεί και ο θάνατος (κεφ. 15:20-27).

Η ολοκλήρωση λοιπόν του κόσμου θα γίνει κατά την βασιλεία του Θεού. Όταν θα επιστρέψει ο Χριστός στην Δεύτερα Παρουσία Του. Αν και σε αυτήν την ιστοσελίδα έχουν αναρτηθεί πολύ ωραία άρθρα που αποδεικνύουν ότι όλα αυτά έπρεπε να έχουν ήδη συμβεί από τον πρώτο αποστολικό αιώνα, θα αρκεστώ σε ένα και μόνο χωρίο.

Στο «**Κατά Ματθαίον**», διαβάζουμε τα εξής: «καὶ ἀναστὰς ὁ ἀρχιερεὺς εἶπεν αὐτῷ “Οὐδὲν ἀποκρίνη τί οὗτοί σου καταμαρτυροῦσιν”. ὁ δὲ Ἰησοῦς ἐσιώπα καὶ ἀποκριθεὶς ὁ ἀρχιερεὺς εἶπεν αὐτῷ “Ἐξορκίζω σε κατὰ τοῦ θεοῦ τοῦ ζῶντος ἵνα ἡμῖν εἴπῃς εἰ σὺ εἶ ὁ Χριστὸς ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ”. λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς “Σὺ εἶπας”• **πλὴν λέγω ὑμῖν ἀπ’ ἄρτι ὄψεσθε τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου καθήμενον ἐκ δεξιῶν τῆς δυνάμεως καὶ ἐρχόμενον ἐπὶ τῶν νεφελῶν τοῦ οὐρανοῦ**» (κεφ. 26:62-64).

Είναι από την δίκη του Ιησού ενώπιον του θρησκευτικού συνεδρίου. Ο Ιησούς δηλώνει ξεκάθαρα ότι τόσο ο αρχιερέας που τον ρωτά αν είναι «ο Χριστός, ο Υιός του Θεού», όσο και οι παρευρισκόμενοι στο συνέδριο, θα δουν τον Υιό του ανθρώπου να κάθεται στα δεξιά του Θεού και να έρχεται πάνω στα σύννεφα του ουρανού. Αυτά δηλώνουν την «Ανάληψη» και την «Δεύτερα Παρουσία» αντίστοιχα. Αυτά τα δύο μελλοντικά γεγονότα θα τα έβλεπαν οι άνθρωποι της εποχής **εκείνης**. Συνεπώς, εφόσον με την δεύτερη έλευση θα εγκαινιάζονταν η αιώνια βασιλεία του Θεού, άρα **TOTE** θα γίνονταν και η ανακαίνιση του κόσμου και η ολοκλήρωσή του. Δεν έγινε όμως τίποτα από αυτά. Οι θεολογικοί ισχυρισμοί των απολογητών πέφτουν στο κενό.

Χρόνος και κόσμος - Διαφορές μεταξύ Χριστιανισμού-Ελληνισμού

ΟΟΔΕ:

Άνθρωποι σαν τον Επίκουρο και άλλους αρχαίους φιλοσόφους, δεν γνώριζαν το δημιουργικό σχέδιο τού Θεού, για τον Μέλλοντα Αιώνα της αφθαρσίας, και

νόμιζαν ότι ο κόσμος έχει συντελεσθεί, και ότι αυτό που βλέπουν είναι το τελικό αποτέλεσμα της δημιουργίας. Γι' αυτό οι άνθρωποι εκείνοι ήταν κατά ένα βαθμό δικαιολογημένοι, να αναρωτιούνται γι' αυτό που έβλεπαν. Οι σημερινοί όμως άνθρωποι, που υιοθετούν παρόμοιο σκεπτικό, είναι εντελώς αδικαιολόγητοι, όταν εδώ και 2000 χρόνια είναι πλέον γνωστό δια τού Χριστιανικού κηρύγματος, ότι ο κόσμος κάθε άλλο παρά ολοκληρωμένος είναι.

Ευτυχώς που δεν «ήξεραν». Γιατί αν «ήξεραν», δεν θα είχαμε τότε ούτε τους Ίωνες φυσικούς φιλοσόφους, ούτε τους ατομικούς, ούτε τον Επίκουρο που υιοθέτησε την δημοκρίτεια θεωρία τροποποιώντας της σε ορισμένα σημεία, ούτε θα είχαμε ανάπτυξη και εξέλιξη των σύγχρονων επιστημών. Επίσης, ουδέποτε θεωρήθηκε από την ελληνική κοσμοαντίληψη ότι ο κόσμος είναι «δημιούργημα». Ούτε θα χρειάζονταν ποτέ κάποιος «μέλλοντας αιώνας» για να διορθώσει ο υποτιθέμενος Δημιουργός λάθη και ατέλειες.

Ο χρόνος δεν είναι γραμμικός ούτε σταυρωτός. Είναι κυκλικός. Κατά συνέπεια, δεν υπάρχει αρχή και τέλος. Υπάρχει ένα συνεχές γίνεσθαι. Μόνο οι Ελεάτες φιλόσοφοι, επειδή αρνούσαν την κίνηση και την μεταβολή, αρνούνται το γίνεσθαι. Παρ' όλα αυτά, ούτε εκείνοι δέχονταν δημιουργία από το τίποτα.

Είτε λοιπόν θεωρούνταν αιώνιος, είτε διαμορφωμένος από προϋπάρχουσα ύλη. Για να πληροφορηθεί κανείς από πρώτο χέρι όλα σχετικά, μπορεί να μελετήσει τους Προσωκρατικούς φυσικούς φιλόσοφους, τις ελληνικές κοσμογονίες, και τον Πλάτωνα, ειδικά το έργο «Τίμαιος».

Όσο για τον κόσμο, δείξαμε προηγουμένως πότε έπρεπε να ολοκληρωθεί, με βάση τα λόγια του Ιησού. Ο Χριστιανισμός βαδίζει εκτός πραγματικότητας όσον αφορά τα θεολογικά.

Μετάθεση της λύσης στο επέκεινα (συνήθης απολογητική τακτική)

ΟΟΔΕ:

γ. Το λάθος να βλέπει κάποιος μόνο το παρόν.

Το τρίτο σφάλμα, τού Επικούρειου παραδόξου, είναι ότι **αντιλαμβάνεται μόνο την παρούσα ύπαρξη τών δυσάρεστων καταστάσεων**, αποτυγχάνοντας να αντιληφθεί ότι ΚΑΘΕ κατά άνθρωπον "κακό" (κυριολεκτικά, ακόμα και ο θάνατος), μπορεί να θεραπευθεί!

Όπως ένας γιατρός, προβαίνει σε μια επίπονη και δυσάρεστη εγχείρηση, με στόχο τη θεραπεία τού ασθενούς, έτσι και το κατά άνθρωπον, φαινομενικό “κακό”, δεν είναι παρά μία προσωρινή κατάσταση, που προετοιμάζει τη θεραπεία της κτίσεως σε αιώνιο ορίζοντα.

Και όπως κανείς δεν κατηγορεί τον γιατρό ως “κακό” ή “διεστραμμένο”, επειδή η θεραπεία του κάνει τον ασθενή να πονάει για κάποιο διάστημα, ώστε να τον θεραπεύσει, έτσι είναι κοντόφθαλμο και παράλογο να αναρωτιέται αν ο Θεός είναι “κακός”, επειδή επιτρέπει στον κόσμο Του δυσάρεστες καταστάσεις.

Από την στιγμή που τα δεινά συμβαίνουν σε ΤΟΥΤΗ την ζωή, είναι απολύτως λογικό να αναζητά κανείς την απάντηση σε ΤΟΥΤΗ τη ζωή. Το παράλογο θα ήταν αυτό που κάνουν οι χριστιανοί· να ανάγουν τα πάντα σε κάποια άλλη, μέλλουσα ζωή. Διότι, ακόμα και έτσι να ήταν, αν δηλαδή η λύση θα δίδονταν σε κάποιο μακρινό μέλλον, μήπως αυτό θα μπορούσε να αναδείξει κάποια θεϊκή Πρόνοια στην παρούσα ζωή; Δυσάρεστη κατάσταση είναι -μεταξύ των άλλων- και οι παθήσεις που έχουν συνάνθρωποί μας εκ γενετής. Για παράδειγμα, γεννιέται κάποιος τυφλός. Είτε η φύση μέσω των μηχανισμών της έσφαλε, είτε ο Θεός. Και στις δύο περιπτώσεις, κανείς δεν προνόησε. Και αυτό απαντά και στους πανθεϊστές, διότι και αυτοί εισάγουν την έννοια της Πρόνοιας. Όμως, σύμφωνα με την χριστιανική πίστη, ο Θεός είναι που τα κάνει αυτά. «ειπεν δε Κυριος προς Μωυσην· “τις εδωκεν στομα ανθρωπω και τις εποιησεν δυσκωφον και κωφον βλεποντα και τυφλον ουκ εγω ο θεος;”» (**Έξοδος, 4:11**).

Εδώ «συνέβη» η πτώση των «πρωτόπλαστων», εδώ η «ενανθρώπηση», εδώ η «σταύρωση», εδώ η «ανάσταση», αλλά η αποκατάσταση...εκεί. Γιατί είναι πολύ εύκολο κανείς να ισχυρίζεται. Το δύσκολο είναι να αποδεικνύει εμπράκτως και από την βιωμένη πραγματικότητα.

Επίσης, το παράδειγμα του γιατρού, δεν είναι ό,τι και το πιο επιτυχημένο. Διότι, α) γιατρός έχει περιορισμένες δυνατότητες ενώ ο Θεός άπειρες, και β) το να υπομένει κάποιος κάποια φαρμακευτική αγωγή δεν είναι το ίδιο με το να υφίσταται όλο αυτό που αποκαλούμε «πόνος», εφόσον τελικά πεθαίνει μέσα σε αυτό, άνευ θεραπείας. Πολύ ανθρώπινα δρα ο Θεός! Τι απογοήτευση.

ΟΟΔΕ:

Αν ο άνθρωπος βλέπει μόνο την παρούσα ζωή, ως το μοναδικό αγαθό που υπάρχει, (όπως το έβλεπαν οι αρχαίοι φιλόσοφοι, που δεν γνώριζαν την θεία

αποκάλυψη για τον Μέλλοντα Αιώνα της αφθαρσίας και για την ανάσταση όλων των νεκρών), είναι φυσικό να θεωρεί τα παθήματα ως “αδικία” και “κακό”, για τον άνθρωπο εκείνον, ο οποίος θα πεθάνει χωρίς ποτέ να δικαιωθεί για όσα έπαθε ή αδικήθηκε.

Δηλαδή, μια φυσική καταστροφή που έχει ως αποτέλεσμα την απώλεια πολλών ανθρώπων, ή το παράδειγμα της Χιροσίμα και του Ναγκασάκι που προαναφέραμε, είναι «κακά» και «αδικίες» αναλόγως αν κάποιος πιστεύει ή όχι στην μετά τον θάνατο ζωή ή στην ανάσταση; Για τους χριστιανούς, εφόσον έχουν την αποκάλυψη για τον μέλλοντα αιώνα, δεν είναι κακά αυτά ούτε αδικίες. Ή όπως το λέει ο αρθρογράφος, είναι «μη ον» ή ανύπαρκτο...

ΟΟΔΕ:

Αν όμως ο άνθρωπος αποβλέπει στον Μέλλοντα Αιώνα της αφθαρσίας, ως την τελική ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΗ κάθε σημερινής αδικίας και πόνου και απώλειας, τότε κατανοεί ότι ο Παντογνώστης Θεός ανέχεται πρόσκαιρες δυσάρεστες καταστάσεις, με την προοπτική μιας αιώνιας αποζημίωσης για ΟΛΟΥΣ ΑΝΕΞΑΙΡΕΤΩΣ τους αδικημένους.

Και αν ο αδικημένος ανήκει σε άλλη θρησκεία; Και αν είναι άθεος; Θα απολαύσει και αυτός την αιώνια αποζημίωση; Αν είναι έτσι, δεν σώζεται αυτός που πιστεύει στον Χριστό, αλλά αυτός που πάσχει άδικα, και ας μην πιστεύει στον Χριστό. Αλλά πώς θα βιώνει στον μέλλοντα αιώνα την άκτιστη θεία ενέργεια ως «φως», από την στιγμή που έμεινε αθεράπευτος και εκτός ποιμνης; Δεν θα την δέχεται ως «πυρ», όπως διδάσκει η πατερική θεολογία; Και αν υπάρχουν πνευματικές διαβαθμίσεις, αναλόγως με το μέγεθος της αδικίας που υπέστη ο καθένας, τότε ποια η θέση όλων εκείνων που σφάχτηκαν κατ' εντολή του ίδιου Θεού, που ενώ στην Παλαιά Διαθήκη σκορπά τον θάνατο, τότε θα μοιράζει «αποζημιώσεις»; Αρκεί κανείς να αναγνώσει την Παλαιά Διαθήκη, και ειδικότερα τις σφαγές που αναφέρονται στο βιβλίο «Ιησούς του Ναυή» για την επιβεβαίωση των γραφομένων.

Ευχαριστούμε τους προγόνους μας που φιλοσόφησαν μακριά από αυτές τις γελοιότητες, ακόμα και οι ιδεαλιστές.

Η χριστιανική «απάντηση» στο παράδοξο του Επίκουρου, και η

χριστιανική υποκρισία

ΟΟΔΕ:

3. Χριστιανική απάντηση στο “παράδοξο τού Επικούρου”

Έχοντας δείξει λοιπόν τα τρία βασικά σφάλματα τού Επικούρειου συλλογισμού, είμαστε πλέον έτοιμοι να δούμε και την προφανή απάντηση, απαντώντας σε κάθε σημείο τού επικούρειου συλλογισμού:

Ο Θεός, είπε [ο Επίκουρος], είτε θέλει να απομακρύνει το κακό και δεν μπορεί, είτε μπορεί και δεν θέλει, είτε ούτε θέλει ούτε μπορεί είτε και θέλει και μπορεί...

...εάν (τέλος) και θέλει και μπορεί, το οποίο μόνον στον θεό αρμόζει, τότε από που προέρχεται το κακό ή γιατί δεν το απομακρύνει;

Ο Θεός θέλει να απομακρύνει το κακό, (δηλαδή την απομάκρυνση των κτισμάτων Του απ’ Αυτόν, που είναι το απόλυτο αγαθό), και μπορεί.

Και τότε, γιατί τα κτίσματά του ΔΕΝ τον ακολουθούν; Ακόμα και οι ίδιοι οι χριστιανοί. Για παράδειγμα, ποιος από τους χριστιανούς πουλά όλα του τα υπάρχοντα, ΕΜΠΙΣΤΕΥΟΜΕΝΟΣ στην Πρόνοια του Θεού για αυτόν, και τα μοιράζει στους φτωχούς, όπως δίδαξε ο Ιησούς; (Κατά Λουκάν, 12:27-34). Γιατί οι περισσότεροι δεν κατανοούν το παραπάνω σκεπτικό των απολογητών; Γιατί στρέφονται στην απιστία; Και εφόσον όλο αυτό δεν έχει θετικά αποτελέσματα, γιατί ο Θεός δεν ενεργεί διαφορετικά, χάριν του ανθρώπου που αγαπά;

ΟΟΔΕ:

*Επίσης, θέλει να απομακρύνει και κάθε τι άδικο και δυσάρεστο κατά άνθρωπον, (το κατά άνθρωπον “κακό”), και επίσης μπορεί να το κάνει, και θα το κάνει **όταν ολοκληρωθεί η δημιουργία Του**, η οποία είναι ακόμα ημιτελής.*

Ο Θεός έπλασε τα πάντα “καλά λίαν” λέει η Γένεση, αλλά ΟΧΙ τέλεια. Επειδή υπολείπεται ακόμα χρόνος για την επίτευξη της ολοκλήρωσης.

Η δημιουργία βρίσκεται ακόμα στην 6η Δημιουργική ημέρα, και ολοκληρώνεται στην 8η ανέσπερη αιώνια ημέρα της αφθαρσίας τού Μέλλοντος Αιώνας.

Η ολοκλήρωση έρχεται με την δεύτερη έλευση του Ιησού. Αυτή έπρεπε να είχε ΗΔΗ γίνει. **Δεν έγινε.** Άρα, δεν ήρθε όταν έπρεπε να έρθει «η 8η ανέσπερη μέρα», ή «ο μελλοντικός αιώνας», ή όπως αλλιώς θέλουν να ονομάσουν την περίοδο εκείνοι οι

χριστιανοί.

ΟΟΔΕ:

Αφού το ζητούμενο, δεν είναι η ηδονή τού κόσμου (όπως νόμιζε ο Επίκουρος), αλλά η μέθεξη τής Ζωής τού Θεού από τα πλάσματά Του, είναι προφανές ότι η παρούσα παροδική κατάσταση, ούτε μόνιμη είναι, ούτε οριστική, ούτε μη αναστρέψιμη.

*Η παρούσα κατάσταση τού κόσμου είναι αποτέλεσμα μιας σταδιακής εξελικτικής διαδικασίας σε 6 Δημιουργικές περιόδους, τις οποίες μάς αποκαλύπτει η Γένεση. Στη διάρκεια των περιόδων αυτών, η κτίση ξεκινώντας από την ανυπαρξία, αναρριχάται σταδιακά σε όλο και συνθετότερες καταστάσεις, και δεν είναι ένας **στατικός κόσμος**, σαν αυτόν που νόμιζε ο Επίκουρος.*

Υπενθυμίζω τί είναι η ηδονή κατά τον Επίκουρο: «Όταν, λοιπόν, λέμε ότι η ηδονή είναι σκοπός της ζωής, δεν εννοούμε τις ηδονές των ασώτων ή αυτές των απολαύσεων, όπως μερικοί που αγνοούν ή δεν παραδέχονται ή κακώς πληροφορημένοι θεωρούν, αλλά το να μην πονάει κανείς στο σώμα ούτε να τaráσσεται η ψυχή» (**Προς Μενοικέα, σ. 163**).

Η «μέθεξη», για την οποία γίνεται λόγος από την χριστιανική θεολογία, έλκει την καταγωγή της από τον Πλάτωνα και τους Νεοπλατωνικούς, με κάποιες βεβαίως διαφοροποιήσεις που δεν είναι επί του παρόντος να αναλύσουμε εδώ.

Όπως είδαμε και πριν, η ολοκλήρωση έπρεπε να είχε ΗΔΗ γίνει. Από την στιγμή που **δεν** έγινε ΙΣΤΟΡΙΚΑ (και αυτό το «ιστορικά» το γράφω καταχρηστικώς), δεν μας ενδιαφέρει το θεολογικό ΙΔΕΑΛΙΣΤΙΚΟ μέρος.

Επίσης, να διορθώσουμε τον απολογητή αρθρογράφο και στο σημείο που αναφέρει ότι ο Επίκουρος θεωρούσε τον κόσμο στατικό.

Στον **Ηρόδοτο**, γράφει: «Μετά από όσα έχουμε προαναφέρει, πρέπει να δεχτούμε ότι οι κόσμοι και κάθε σύνθετος οργανισμός που έχει όρια και που παρουσιάζει μεγάλη ομοιότητα με αυτά τα οποία κάθε στιγμή βλέπουμε γύρω μας, προέρχονται από το άπειρο. Γιατί όλα αυτά μικρά ή μεγάλα έχουν αποχωριστεί από ειδικές συστροφές ατόμων. Και ξανά όλα αυτά διαλύονται, άλλα γρηγορότερα και άλλα αργότερα, τα μεν κάτω από την επήρεια μιας σειράς αιτιών, τα δε από

άλλη» (σ. 117).

Επίσης, «Και συνεχώς κινούνται τα άτομα. [...] Αρχή δε αυτών δεν υπάρχει, αφού τα άτομα και το κενό είναι αιώνια. [...] Αλλά όμως και οι κόσμοι είναι άπειροι, τόσο οι όμοιοι με τον δικό μας όσο και οι ανόμοιοι. Επειδή τα άτομα είναι άπειρα, όπως προ ολίγου αποδείχθηκε, μπορούν να πηγαίνουν ως τις πιο μακρινές αποστάσεις· γιατί αυτού του είδους τα άτομα από τα οποία θα ήταν δυνατόν να γεννηθεί ο κόσμος ή από τα οποία θα μπορούσε να δημιουργηθεί, δεν εξαντλούνται ούτε με ένα κόσμο ούτε με πεπερασμένο αριθμό ούτε με όσους είναι τέτοιοι ούτε με όσους είναι διαφορετικοί από τον δικό μας. Επομένως τίποτα δεν υπάρχει που να σταθεί εμπόδιο στην απειρία των κόσμων» (σ. 91).

Ο Επίκουρος λοιπόν αναφέρεται σε κόσμους (γαλαξίες και ηλιακά συστήματα) που είναι άπειρα και μεταξύ τους χωρίζονται από κενά διαστήματα (τα μετακόσμια). Αυτοί οι κόσμοι είναι είτε ίδιοι με τον δικό μας είτε διαφορετικοί, και χαρακτηρίζονται «σφαιροειδείς», «ωοειδείς» και «αλλοιοσχήμονες», όπως ακριβώς χαρακτηρίζονται από την σύγχρονη αστροφυσική.

«Τίποτα δεν γίνεται από το μη ον. [...] Αν διαλύονταν αυτό που χάνεται σε αυτό που δεν υπάρχει, θα είχαν χαθεί όλα τα πράγματα, επειδή αυτό στο οποίο θα διαλύονταν, θα ήταν το μη ον. Και όμως και το σύμπαν πάντοτε τέτοιο ήταν, όποιο είναι και τώρα, και αιωνίως τέτοιο θα είναι» (σ. 87). Μήπως δεν διατυπώνεται εδώ η αρχή της διατήρησης της ύλης;

Για την γένεση των άπειρων κόσμων, **γράφει στον Πυθοκλή:** «Ένας τέτοιος κόσμος μπορεί να γεννηθεί (...) όταν χύνονται κατάλληλα σπέρματα από έναν κόσμο ή μετακόσμιο ή από περισσότερους κόσμους· σιγά σιγά προστίθεται το ένα στο άλλο και διαρθρώνονται και προκαλούν αλλαγές θέσεων σε άλλο τόπο, αν τύχει, και προκαλούν ποτίσματα με κατάλληλα άτομα ως το τελικό ωρίμασμα [το κείμενο λέει “έως τελειώσεως”]» (σ. 131).

Αυτά συμβαίνουν αενάως, ασφαλώς όχι σε ένα στατικό σύμπαν.

ΟΟΔΕ:

Όσο περισσότερο **η κτίση εξελίσσεται**, τόσο περισσότερο πλησιάζει τον Θεό, ανεβαίνοντας από την απλή ύπαρξη στην απλή ζωή, μετά σε ζώα με εγκέφαλο, και μετά στον λογικό πλέον άνθρωπο, που ως λογικό ον, μπορεί να είναι “κατ’ εικόνα Θεού” πλασμένος.

Το επόμενο βήμα αυτής της εξελικτικής πορείας, είναι ο “κατ’ εικόνα Θεού” άνθρωπος, να γίνει και “καθ’ ομοίωσιν”, στην 7η ημέρα Κατάπαυσης των αγίων τού Θεού, κάτι όμως που προϋποθέτει την ελευθερία του σε αυτή την επιλογή.

Όμως η ελευθερία έχει ως συνέπεια και τον αντίθετο δρόμο για πολλούς ανθρώπους. Και ενώ οι άνθρωποι έχουν όλη τη θεόδοτη λογική για να κάνουν τη ζωή τους καλύτερη, πολλοί αναλώνονται σε καταστροφικές ενέργειες, τόσο για τους εαυτούς τους, όσο και για τους συνανθρώπους τους και για την κτίση.

Ο αρθρογράφος ανήκει στους λεγόμενους «εξελικτές» ορθόδοξους χριστιανούς. Για όσους δεν γνωρίζουν, εξελικτές ονομάζεται εκείνη η μερίδα των χριστιανών που προσπαθεί να συνδυάσει τον Χριστιανισμό με την εξελικτική θεωρία. Όσοι εναντιώνονται σε αυτό, καλούνται «δημιουργιστές». Μεταξύ των, έχουν ξεσπάσει κατά καιρούς μεγάλες διαμάχες, επιστρατεύοντας τόσο οι μεν όσο και οι δε, χωρία από την Βίβλο και τους Πατέρες της Εκκλησίας, προκειμένου να υποστηρίξουν τις θέσεις τους. Συνεπώς, το θέμα θεωρείται «θεολογούμενο». Το να βρουν κοινή πορεία πλεύσης οι χριστιανοί -που είναι διαιρεμένοι και ως προς αυτό το θέμα (καθόλου πρωτότυπο για χριστιανούς να τσακώνονται)- είναι στην ευθύνη των ιδίων και όχι ημών. Το ίδιο ισχύει και μεταξύ των σύγχρονων απολογητών.

Όμως, η κεντρική ιδέα της «ομοίωσης» με τον Θεό, αν και με μερικές διαφορές, συναντάται ήδη στην αρχαία ελληνική γραμματεία, από ιδεαλιστές φιλοσόφους πολύ πριν τα πουν οι Πατέρες της Εκκλησίας, όπως ο Πλάτων, στο έργο του «Πολιτεία». Δεν είναι δηλαδή κάτι καινούριο. Και δεν είναι το μόνο. Ευελπιστώ στο μέλλον να συγκεντρώσω όλα εκείνα τα στοιχεία, που τα πήραν οι χριστιανοί από τους Έλληνες, τα μετέτρεψαν κάπως, και τα παρουσίασαν σαν «νέα» πράγματα, σαν «θεϊκή αποκάλυψη».

Σχετικά με το τελευταίο που αναφέρει ο αρθρογράφος, πού αλλού θα μπορούσαμε να αποδώσουμε την αποτυχία, παρά στο ότι ο «παντοδύναμος» Θεός, τελικά δεν κατάφερε να πείσει το μεγαλύτερο μέρος της ανθρωπότητας; Και γιατί λέω το «μεγαλύτερο»; Διότι ο ίδιος ο Ιησούς φέρεται να λέει ότι, «Εἰσέλθετε διὰ τῆς στενῆς πύλης • ὅτι πλατεῖα ἡ πύλη καὶ εὐρύχωρος ἡ ὁδὸς ἡ ἀπάγουσα εἰς τὴν ἀπώλειαν καὶ **πολλοὶ εἰσὶν** οἱ εἰσερχόμενοι δι’ αὐτῆς • ὅτι στενὴ ἡ πύλη καὶ τεθλιμμένη ἡ ὁδὸς ἡ ἀπάγουσα εἰς τὴν ζωὴν, καὶ **ὀλίγοι εἰσὶν** οἱ εὐρίσκοντες αὐτήν» **(Κατὰ Ματθαῖον, 7:13-14)**.

ΟΟΔΕ:

Στη διάρκεια της ιστορίας λοιπόν, όπως πολύ σωστά εξήγησε περιληπτικά ο Λακτάντιος, **οι καθημερινές δυσάρεστες καταστάσεις, κάνουν πολλούς ανθρώπους σοφότερους στις ενέργειες και τις επιλογές τους**, εντάσσοντάς τους στην 7η ημέρα τής ζωής τού Θεού. Αυτοί έχουν ήδη περάσει στο επόμενο στάδιο προσέγγισης τού όντως Καλού, τού Θεού.

Η διαφορά όμως είναι ότι το «παράδοξο του Επίκουρου», δεν αναφέρεται στις «καθημερινές δυσάρεστες καταστάσεις», που ωφελούν τους ανθρώπους τελικά, αλλά αναφέρεται στο «κακό». Μήπως ο Επίκουρος ή όποιος διατύπωσε το παράδοξο, δεν ήταν σε θέση να κατανοήσει ότι ισχύει πράγματι ένα δυσάρεστο να σε κάνει σοφότερο; Μόνο ο Λακτάντιος το κατάλαβε και οι χριστιανοί; Όχι βέβαια! Απλούστατα, ο Λακτάντιος ΠΑΡΕΡΜΗΝΕΥΣΕ σκόπιμα την θέση, προκειμένου να είναι σε θέση να απαντήσει. Όμως, το «παράδοξο» δεν λέει αυτό.

Η πλάνη της εσχατολογίας

ΟΟΔΕ:

Και αυτό που πλέον απομένει, είναι **η Παλιγενεσία της κτίσης** ολόκληρης. Καθώς ολόκληρη η κτίση θα περάσει στην 8η αιώνια ημέρα της Αφθαρσίας τού Μέλλοντος Αιώνας, εκεί η δημιουργία τού Θεού θα έχει πλέον ολοκληρωθεί, και θα είναι όχι “καλή λίαν”, αλλά “Άριστη”.

Τότε θα γίνει η ανάσταση όλων τών νεκρών, όπου θα αποζημιωθούν όλοι οι αδικημένοι, και θα λάβει ο καθένας κατά την αξία του, την ανάλογη μετοχή στο όντως Αγαθό, στις Άκτιστες Ενέργειες τού Δημιουργού.

“Επειδή, δέστε, (λέει ο Θεός), κτίζω καινούργιους ουρανούς, και καινούργια γη• και δεν θα υπάρχει μνήμη των προηγούμενων ούτε θα’ρθουν στον νου. Αλλά, ευφραίνεστε και χαίρεστε πάντοτε σ’ εκείνο που κτίζω”. (Ησαΐας 65: 17,18).

Όπως έχουμε **ήδη** εξηγήσει, με βάση όσα υποτίθεται ότι είπε ο Ιησούς στους αρχιερείς και σε όσους βρισκόνταν στο θρησκευτικό συνέδριο, όλοι αυτοί θα έβλεπαν (ζώντες...προφανώς) τον Ιησού να αναλαμβάνεται και να έρχεται πάλι στην γη για δεύτερη φορά. Επομένως, αυτά που λένε οι απολογητές, έπρεπε να είχαν γίνει εδώ και...1900 χρόνια περίπου. Προς επίρρωση των γραφομένων, έχω να προσθέσω ακόμα ένα χωρίο, από τα πολλά που μπορεί να βρει κανείς στην

Καινή Διαθήκη.

Στην «**Β΄ Πέτρου**» αναφέρεται η δυσaréσκεια κάποιων χριστιανών επειδή ακόμα δεν είχε γίνει τίποτα. Έτσι, οι χριστιανοί ηγέτες, αναγκάζονται να γράψουν σε αυτή την καθολική επιστολή –πίσω από το όνομα μιας «αυθεντίας», τον Πέτρο-απευθυνόμενοι σε όλες τις κοινότητες, τα εξής:

«οὐ βραδύνει ὁ κύριος τῆς ἐπαγγελίας ὡς τινες βραδύτητα ἠγοῦνται ἀλλὰ μακροθυμεῖ εἰς ἡμᾶς, μὴ βουλόμενός τινος ἀπολέσθαι ἀλλὰ πάντας εἰς μετάνοιαν χωρῆσαι. Ἦξει δὲ ἡ ἡμέρα κυρίου ὡς κλέπτῃς ἐν νυκτὶ ἐν ἣ οἱ οὐρανοὶ ῥοιζηδὸν παρελεύσονται στοιχεῖα δὲ καυσούμενα λυθήσονται, καὶ γῆ καὶ τὰ ἐν αὐτῇ ἔργα κατακαήσεται· τούτων οὖν πάντων λυομένων ποταποὺς δεῖ ὑπάρχειν ὑμᾶς ἐν ἀγίαις ἀναστροφαῖς καὶ εὐσεβείαις προσδοκῶντας καὶ σπεύδοντας τὴν παρουσίαν τῆς τοῦ θεοῦ ἡμέρας δι' ἣν οὐρανοὶ πυρούμενοι λυθήσονται καὶ στοιχεῖα καυσούμενα τήκεται· καινοὺς δὲ οὐρανοὺς καὶ γῆν καινὴν κατὰ τὸ ἐπάγγελμα αὐτοῦ προσδοκῶμεν ἐν οἷς δικαιοσύνη κατοικεῖ» (κεφ. 3:-13).

Δηλαδή, ανανεώνεται η υπόσχεση (όπως ακριβώς γίνεται και στην προπαγάνδα), λέγοντας ότι δεν καθυστερεί ο Θεός, αλλά «μακροθυμεῖ» για ΕΜΑΣ τους χριστιανούς, ώστε να έλθουν όλοι σε μετάνοια. Ποιοί; Οι χριστιανοί! Αν οι ίδιοι οι χριστιανοί δεν πείθονται, και αυτό φαίνεται από τον βίο τους, τότε πώς θα πειστεί ο κόσμος;

Η ίδια ιστορία θα επαναληφθεί μετά από μερικές δεκαετίες πάλι. Ο **Κλήμης Ρώμης** θα αναγκαστεί να γράψει στους Κορίνθιους, αναφερόμενος στην «Ανάσταση» που προϋποθέτει τον ερχομό του Ιησού και εντάσσεται στο πλαίσιο της προσδοκώμενης παλιγγενεσίας: «Γι' αυτό να μην αμφιβάλλουμε, διαφορούμενοι, ούτε η ψυχή μας να διαπλάθει φανταστικές εικόνες για τις υπερβολικές και ένδοξες δωρεές του. Να μένει μακριά σας αυτό που λέγει η Γραφή· “Ταλαίπωροι είναι οι δίψυχοι, όσοι διστάζουν στην ψυχή τους, οι λέγοντες, **Αυτά τα ακούσαμε και στην εποχή των γονέων μας και να τώρα γεράσαμε και τίποτα από αυτά δεν μας συνέβηκε**”. Ω ανόητοι, συγκρίνετε τους εαυτούς σας με ένα δέντρο. Λάβετε το αμπέλι· πρώτα μεν πέφτουν τα φύλλα του, έπειτα γίνεται βλαστάρι, έπειτα βγάζει φύλλα, έπειτα άνθος και ύστερα από αυτά γίνεται η αγουρίδα, και έπειτα εμφανίζεται σταφύλι. Βλέπετε, ότι σε λίγο καιρό ο καρπός του αμπελιού καταλήγει σε ώριμο σταφύλι; Στα αλήθεια **γρήγορα** και ξαφνικά θα πραγματοποιηθεί το θέλημά Του, για το οποίο επιμαρτυρεί και επιβεβαιώνει η

Γραφή λέγουσα “Γρήγορα θα έλθει ο Κύριος και δεν θα χρονοτριβήσει και ξαφνικά θα έρθει ο Κύριος στον Ναό Του, και ο Άγιος τον οποίο εσείς αναμένετε”» **(Προς Κορινθίους, 23:2-5)**.

Το ίδιο σκεπτικό ότι «ο Κύριος έρχεται», επαναλαμβάνεται ξανά και ξανά. Και τίποτα δεν έγινε, ούτε θα γίνει.

Σχετικά με το χωρίο του Ησαΐα, ο αρθρογράφος ΔΕΝ παραθέτει την συνέχεια. Για ποιά εποχή μιλάει ο Ησαΐας και σε ποιούς αναφέρεται;

«εσται γαρ ο ουρανός καινός και η γη καινή και ου μη μνησθωσιν των προτερων ουδ ου μη επελθη αυτων επι την καρδιαν, αλλ ευφροσυνην και αγαλλιαμα ευρησουσιν εν αυτη οτι ιδου εγω ποιω Ιερουσαλημ αγαλλιαμα και τον λαον μου ευφροσυνην και αγαλλιασομαι επι Ιερουσαλημ και ευφρανθησομαι επι τω λαω μου και ουκετι μη ακουσθη εν αυτη φωνη κλαυθμου ουδε φωνη κραυγης και ου μη γενηται εκει αωρος και πρεσβυτης ος ουκ εμπλησει τον χρονον αυτου εσται γαρ ο νεος εκατον ετων ο δε αποθνησκων αμαρτωλος εκατον ετων και επικαταρατος εσται και οικοδομησουσιν οικιας και αυτοι ενοικησουσιν και καταφυτευσουσιν αμπελωνας και αυτοι φαγονται τα γεννηματα αυτων» (Ησαΐας, 65:17-19).

Αυτά τα λόγια απευθύνονται στον λαό Ισραήλ, και αναφέρονται σε μία εποχή όπου ο Θεός θα κάνει τον λαό να ξεχάσει όλες του τις ταλαιπωρίες. Θα κάνει την Ιερουσαλήμ «αγαλλίαση» και «ευφροσύνη». Δεν θα ακουστεί ποτέ ξανά κλάμα στην Ιερουσαλήμ. Ένας που είναι εκατό ετών, θα λογίζεται για νέος. Αντίθετα, ο αμαρτωλός που θα πεθαίνει στα εκατό του, θα λογίζεται ως «επικατάρατος». Θα φτιάχνουν σπίτια και θα μένουν οι ίδιοι μέσα και όχι άλλοι. Θα φυτεύουν αμπέλια, και οι ίδιοι θα απολαμβάνουν τον καρπό. Η Βασιλεία αυτή είναι υλική και κοσμική.

Αυτά, δεν αρμόζουν σε μία πνευματική Βασιλεία. Ο Παύλος είναι σαφής: «οὐ γάρ ἐστιν ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ βρῶσις καὶ πόσις ἀλλὰ δικαιοσύνη καὶ εἰρήνη καὶ χαρὰ ἐν πνεύματι ἁγίῳ» **(Προς Ρωμαίους, 14:17)**.

Ο Ησαΐας αναφέρεται σε μία περίοδο, όπου κατά τις ιουδαϊκές δοξασίες, ο αναμενόμενος Μεσσίας τους, θα αναδείξει τον Ισραήλ παγκόσμιο κυρίαρχο. Οι Σιωνιστές χριστιανοί, αρέσκονται πολύ στα τελευταία κεφάλαια του βιβλίου «Ησαΐας».

Επίσης, πρέπει να τονίσουμε ότι οι Ιουδαίοι ουδέποτε μιλούσαν για δύο παρουσίες

του Μεσσία τους, μία ταπεινή και μία ένδοξη. Πάντα, σε μία ένδοξη αναφέρονταν. Η διάκριση σε δύο «Παρουσίες», είναι καθαρά χριστιανικό κατασκευάσμα, για να δικαιολογηθεί το γεγονός ότι ο Ιησούς τίποτα δεν εκπλήρωσε.

Απολογητική για απελπισμένους

ΟΟΔΕ:

Να λοιπόν η απάντηση τού Θεού στο παράδοξο τού Επίκουρου. Είναι η απάντηση τού γιατρού στον καταπονημένο από την εγχείρηση ασθενή. Τού λέει: “Ξέρω ότι πονάς και ταλαιπωρείσαι. Αλλά κάνε υπομονή, γιατί αυτό είναι κάτι παροδικό. Είναι μια απαραίτητη επίπονη περίοδος, που θα σε προετοιμάσει να βιώσεις την ολοκλήρωση τής θεραπείας σου. Και όταν θα γίνεις καλά, δεν θα θυμάσαι αυτούς τους πόνους, γιατί θα αποζημιωθείς από την ευεξία της αιώνιας υγείας”.

Εδώ, θα θυμίσουμε στον αρθρογράφο όσα είχε πει αρχικά, αναφερόμενος στους αθεϊστές: «Όταν κάποιος ξεκινάει με λάθος αξιώματα, είναι λογικό να συναντάει παράδοξα και αδιέξοδα στους συλλογισμούς του». Θεωρώ, ότι καταδείχτηκε με απόλυτη σαφήνεια ποιοι ξεκινούν με λάθος αξιώματα, ποιοι βασίζονται σε θρησκευτικές πεποιθήσεις και όχι στην πραγματικότητα, και ποιοι συναντούν παράδοξα και αδιέξοδα, με αποτέλεσμα να επιδίδονται όχι μόνο σε ένα σωρό ασυναρτησίες αλλά να διαστρέφουν κιόλας τα πράγματα.

ΟΟΔΕ:

Η απάντηση είναι ότι ο Θεός και θέλει, και μπορεί, και ΗΔΗ ΕΡΓΑΖΕΤΑΙ για την οριστική εξαφάνιση κάθε δυστυχίας, και για την μετοχή της ανθρωπότητας στη δική του μακάρια και άφθαρτη ζωή. Επειδή η δημιουργία ακόμα συνεχίζεται και τελειοποιείται!

Την ώρα αυτή που διαβάζουμε αυτά τα λόγια περί τελειοποιήσεως, την ίδια στιγμή συμβαίνουν δυστυχήματα που έχουν ως αποτέλεσμα παιδιά να μένουν ορφανά και οικογένειες να ξεκληρίζονται. Άνθρωποι να γεννιούνται με προβλήματα, άλλοι να υφίστανται τις συνέπειες φυσικών καταστροφών. Οι «δυνατοί» του πλανήτη να επιβάλλουν την θέλησή τους και να καταπατούν τα δικαιώματα εκατομμυρίων ανθρώπων. Γυναίκες και παιδιά να είναι θύματα της διεθνούς σωματεμπορίας. Άνθρωποι να πεθαίνουν από αρρώστιες και από έλλειψη φαγητού. Το ερώτημα δεν

είναι αν τα κάνει ο Θεός. Οι χριστιανοί εύκολα θα ισχυριστούν ότι ο άνθρωπος τα κάνει εντός των πλαισίων της «ελεύθερης» βουλήσεως. Το ζήτημα είναι, γιατί δεν τα αποτρέπει ο Θεός, ώστε από την μία να εκδηλωθεί η «ελεύθερη» βούληση των φαύλων, αλλά να προστατευθούν και οι αδικημένοι. Θα υπήρχε μεγαλύτερη απόδειξη της ύπαρξής του;

Αν ίσχυαν αυτά, τότε δεν θα υπήρχαν ούτε νοσοκομεία, ούτε ψυχιατρεία, ούτε ορφανοτροφεία, ούτε δικαστήρια, ούτε φυλακές, ούτε επιστήμονες θα έθεταν τον εαυτό τους στην υπηρεσία των άλλων.

ΟΟΔΕ:

Και αν κάποιος αυτά δεν τα αποδέχεται, πάντα θα βρίσκεται αντιμέτωπος με παράδοξα, και με την απελπισία μιας άδικης ζωής, χωρίς καμία αποζημίωση και χωρίς κανένα νόημα.

Το παράδοξο λοιπόν, βρίσκεται μόνο μέσα στο μυαλό όσων δεν θέλουν να αποδεχθούν την αλήθεια που μάς αποκάλυψε ο ίδιος ο Θεός.

Κανένα παράδοξο για όποιον δεν αποδέχεται την χριστιανική διδασκαλία. Παράδοξα αποτελούν όλες οι χριστιανικές δικαιολογίες προκειμένου να συμβιβαστούν οι έννοιες του «αγαθού Θεού», του «παντογνώστη Θεού», της ύπαρξης του κακού και της Θεϊκής Πρόνοιας. Η κάθε θρησκεία και οι ιδεαλιστικές φιλοσοφίες, έχουν διαφορετικό τρόπο αντιμετώπισης αυτών των αντινομιών. Για τους αθεϊστές, τα πράγματα είναι πιο απλά. Χωρίς να εισάγουν φανταστικά πλάσματα στην επιχειρηματολογία τους, πολύ απλά απαντούν ότι Θεός δεν υπάρχει, διότι εάν υπήρχε, δεν θα άφηνε να συμβαίνουν όλα αυτά επειδή ένα «πρωτόπλαστο» ζευγάρι έκανε ένα λάθος. Γιατί, εκεί στηρίζεται η χριστιανική πίστη τα δεινά του κόσμου. Στην υποτιθέμενη «πτώση»!

Διομήδης

Πηγές

1. «Η ιστορία της αθείας», Ζώρζ Μινούα, εκδόσεις Νάρκισσος.
2. Άπαντα Επίκουρου, εκδόσεις Κάκτος, «Επιστολή προς Μενοικέα».
3. Άπαντα Επίκουρου, εκδόσεις Κάκτος, «Κύριες Δόξεις».
4. Άπαντα Επίκουρου, εκδόσεις Κάκτος, «Επιστολή προς Ηρόδοτο».
5. Άπαντα Επίκουρου, εκδόσεις Κάκτος, «Επιστολή προς Πυθοκλή».

6. Άπαντα Σέξτου Εμπειρικού, εκδόσεις Κάκτος, «Πυρρώνειες Υποτυπώσεις».
7. Πατρολογία Στ. Παπαδόπουλου, εκδόσεις Γκέλμπεσης, τόμος Β΄.
8. Κλήμης Ρώμης, «Προς Κορινθίους επιστολή», εκδόσεις Studio Press.